

Milletvekili Vahit Erdem ve Siyaset Hayatı

Deputy Vahit Erdem And His Political Life

ÖZET

Vahit Erdem, Türk siyasetçi ve aynı zamanda Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nın kurucusudur. 1944 yılında Kırıkkale'nin Keskin ilçesinde doğmuştur. Eğitim hayatını Kabataş Erkek Lisesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Vahit Erdem, Türk siyasetçi olarak özellikle Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) içinde önemli bir rol oynamıştır. 2002 genel seçimlerinde AKP'den milletvekili seçilerek TBMM'ye girmiştir. Siyasetteki rolü, Türkiye'nin savunma sanayii politikaları ve stratejileri üzerine uzmanlaşmasıyla öne çıkmaktadır. Aynı zamanda Mecliste çeşitli komisyonlarda görev almış ve savunma sanayii alanındaki reformlar üzerine çalışmalar yapmıştır.

Anahtar Kelimeler: Vahit Erdem, TBMM, AKP, Kırıkkale.

ABSTRACT

Vahit Erdem is a Turkish politician and also the founder of the Undersecretariat for Defense Industries. He was born in 1944 in Keskin district of Kırıkkale. He completed his education at Kabataş Boys' High School and Istanbul Technical University. Vahit Erdem played an important role as a Turkish politician, especially within the Justice and Development Party (AKP). He was elected as a deputy from the AKP in the 2002 general elections and entered the Turkish Grand National Assembly. His role in politics stands out with his expertise on Turkey's defense industry policies and strategies. At the same time, he served in various commissions in the Parliament and worked on reforms in the field of defense industry.

Keywords: Vahit Erdem, TBMM, AKP, Kırıkkale.

GİRİŞ

Kırıkkale, genç bir il olmasına rağmen siyasi hayatında önemli isimlere ev sahipliği yapmıştır. Bu isimlerden biri de şüphesiz Vahit Erdem'dir. Erdem, hem bürokratik deneyimi hem de siyasi kariyeriyle Kırıkkale'nin gelişimine önemli katkılarda bulunmuştur. Vahit Erdem, Kırıkkale milletvekili olarak görev yaptığı dönemde şehrin sorunlarına yakından eğilmiştir. Vahit Erdem, 1 Temmuz 1944'te Kırıkkale Keskin'de doğmuş, ilkökula gideceği zamana kadar Keskin'de ailesinin yanında yaşamını sürdürmüştür. 1950 yılı sonbaharında Kırşehir'e bağlı Hacımırza köyünde bulunan okula gitmeye başlayan Vahit Erdem burada üç yıllık eğitim okulunda verilen eğitimi almıştır. İlkokul ikinci sınıfı Kırıkkale'de, üçüncü sınıfı ise dayısının yanında Tınaz İlköğretim okulunda tamamlamıştır. Vahit Erdem, ilkökulu Keskin'de tamamladıktan sonra 1956 yılında ortaokula başlamış ve ortaokul döneminde derslerindeki başarılarını bilen hocası tarafından İstanbul Kabataş Erkek Lisesi'nde okumaya yönlendirilmiştir. Kabataş Erkek Lisesi'ne kaydı biraz sıkıntılı geçmesine rağmen okula kaydı yapılmış ve tercihen bu liseye yerleşmiştir.(Erdem,2021:28-40)

Erdem'in eğitim hayatı, 1959 yılında İstanbul'a giderek başladığı Kabataş Erkek Lisesi ile devam etmiştir. Liseyi bitirdikten sonra İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi'ni kazanmış ve burada eğitimine 1962 yılında başlamıştır. Eğitimini son yılında Almanya'ya staj yapmaya gitmiş, burada edindiği deneyimde Alman halkının sade yaşam tarzını ve tasarrufa verdikleri önemi gözlemlemiştir. Almanya'da geçirdiği süre içerisinde yaptığı gözlemler neticesinde Alman halkının tasarrufa önem verdiği ve bu tasarrufun daha çok bilim ve teknoloji için yapıldığını, yapılan bu gibi tasarrufların bilimin gelişmesinde önemli bir kaynak olduğunu anlamasına yardımcı olmuştur.(Erdem,2021: 48-54)

Vahit Erdem, 1967 yılında İTÜ'den yüksek mühendis diplomasını alarak mezun olmuştur. Mezuniyetinin ardından 1967 Ağustos ayında Ankara'ya gelerek Devlet Planlama Teşkilatı İktisadi Planlama Dairesi'nde Sektör Programları Şubesinde göreve başlamıştır. Burada deneyimli iş arkadaşlarından kurumun tarihçesi ve görevleri hakkında bilgiler edinmiştir.(Erdem,2021:75)

Erdem, 1969 yılının ilk yarısında AID (Agency for International Development) bursu için girdiği İngilizce sınavını kazanarak Pennsylvania Üniversitesi'nde ekonomik kalkınma konusunda master başvurusu yapmış ve kabul edilmiştir. Ancak, sağlık raporundaki sorun nedeniyle vizesi reddedilmiş ve bu süreçte belgelerini zamanında yetiştiremediği için hem burs hakkını kaybetmiş hem de master programını başlatamamıştır. (Erdem,2021:85-86)

Samed Cesur¹

How to Cite This Article

Cesur, S. (2025). "Milletvekili Vahit Erdem ve Siyaset Hayatı", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 11(3): 454-466. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15544569>

Arrival: 11 March 2025

Published: 30 May 2025

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne Kırıkkale, Türkiye.

Vahit Erdem daha önce gerçekleştiremediği yüksek lisans eğitim programını 1970 yılında İngiltere’de açılan tek kişilik burs programına hak kazanarak gerçekleştirmiş ve İngiltere’de yüksek lisans eğitim bursu almıştır. İngiltere’ye gitmeden önce evlenmiş, İngilizce yeterlilik imtihanını geçmiş ve Londra’da iki ay hazırlık kursuna katılmıştır. 18 Temmuz 1970’de İngiltere’ye gitmiş, Southampton Üniversitesi’nde "Ekonomik Modelle Su Kaynakları Planlaması ve Temel Ekonomi" alanında mastır yapmış, yüksek lisans eğitimini Mart 1972’de tamamladıktan sonra İstanbul’a dönmüş ve 17 Nisan 1972’de yedek subay okuluna teslim olarak askere gitmiştir. 30 Eylül 1973 tarihi itibarıyla teğmen rütbesi ile terhis edilmiştir.(Erdem,2021:91-93)

1974 yılında OECD tarafından DPT’ye tahsis edilen bir bursla İngiltere Brandford Üniversitesi’nde Proje Planlama ve Değerlendirme konusunda ihtisas yapmak için ikinci defa İngiltere’ye giden Vahit Erdem, 1977 yılında yapılan seçimler sonucunda Ticaret Bakanı Agah Oktay Güner’in önerisi ve Alparslan Türkeş’in onayı ile 1978 yılında Ticaret Bakanlığı müsteşarlığı görevini getirilmiştir. Erdem’in bu görevi, Milliyetçi Cephe hükümeti içerisinde yer alan Adalet Partisinden 11 milletvekilinin istifası üzerine Milliyetçi Cephenin dağılması ve Ecevit Hükümetinin kurulması ile son bulmuştur. (Aydın,2014:287) Kısa süren müsteşarlık görevinin akabinde kendi isteği ile DPT’de üstlendiği görevine geri dönmüştür.

1983 yılında Turgut Özal liderliğinde kurulan Anavatan Partisi, Millî Güvenlik Konseyi’nin izniyle 6 Kasım 1983’te yapılacak genel seçimlere katılmıştır. (Cemal,1986:325) Seçimlerde MDP (Milliyetçi Demokrasi Partisi), HP (Halkçı Parti) ve ANAP (Anavatan Partisi) olmak üzere üç parti yer almıştır. Seçimlerden önce Turgut Özal Vahit Erdem’i arayarak vekillik için kendisini düşündüğünü ve dönemin Cumhurbaşkanı Kenan Evren’in onayını alabilirse kendisini milletvekili adayı olarak partisinde görmek istediğini iletmış ancak Turgut Özal’ın Vahit Erdem’in vekilliği için izin alma girişimi sonuçsuz kalmıştır. 1983 seçimlerden birinci olarak çıkan Anavatan Partisi hükümet kurma görevini Cumhurbaşkanı Kenan Evren’den aldıktan bir süre sonra Başbakan Turgut Özal, Vahit Erdem ile yeni bir görüşme gerçekleştirmiş, görüşme neticesinde yeni bir oluşumun yapılması görevini kendisine vermiş ve Vahit Erdem’i Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığına atamıştır. Toplu konut projeleri, orta ve dar gelirli vatandaşların sağlıklı ve kaliteli konut sahibi olmalarını sağlamayı amaçlamış ve bu alanların sosyal tesislerle birlikte planlanmasına önem verilmiştir. Uygulamalardan elde edilen sonuçlar, vatandaşların memnuniyetinin arttığını ve konut sıkıntısının azaldığını göstermiştir. Özellikle TOKİ Başkanlığı döneminde Kırıkkale’ye yaptığı yatırımlar ve konut projeleriyle şehrin çehresini değiştirmiş olan Erdem, sistemin işleyişinden memnun olduğunu ifade etmiştir.(Erdem,2021:150)

7 Kasım 1985’te Türkiye’de yerli savunma sanayinin geliştirilmesi için kabul edilen kanun ile Vahit Erdem, Savunma Sanayi Başkanlığı görevine atanmıştır. Turgut Özal, Erdem’e bu yeni kurumu teşkilatlandırması ve aktif hale getirmesi için talimat vermiştir. Savunma Sanayi Yüksek Koordinasyon Kurulu; Başbakan’ın başkanlığında, Genelkurmay Başkanı ve bazı bakanlarla üst düzey bürokratlardan oluşmuştur. Savunma sanayi icra komitesi ise Başbakan’ın başkanlığında, Genelkurmay Başkanı ve Milli Savunma Bakanı ile şekillenmiştir. Savunma Sanayi Müsteşarlığı ise Türkiye’de savunma sanayisinin güçlendirilmesi amacıyla 3. yılını doldurduktan sonra kurulmuştur. Bu süreçte, Türk Silahlı Kuvvetleri için yerli ve milli askeri sistemler ve parçalar üretilmeye başlanmış, NATO ile işbirliği devam etmiştir. (Erdem,2021:190-203)

Vahit Erdem, 1988 yılında Savunma Sanayi Müsteşarlığı görevini sürdürürken Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı görevini Bülent Gültekin’e devretmiştir. Görev devrinden sonra Turgut Özal, kendisine Başbakan Baş Müşaviri unvanını vermiş ve Büyükelçilik unvanı için de Cumhurbaşkanlığına kararname sevk etmiştir. Dönemin Cumhurbaşkanı Kenan Evren bu kararnameyi imzalamıştır. Vahit Erdem, Savunma Sanayi Müsteşarlığı görevinden 19 Temmuz 1993 tarihinde ayrılmıştır.(Erdem,2021:244) Görevinden ayrılmasının ardından 15 gün sonra Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından Çankaya Köşkü’ne davet edilerek baş danışmanlık ve genel sekreter yardımcılığı görevine atanmıştır. (Erdem,2021:245)

Vahit Erdem, köşkte baş danışmanlık ve genel sekreter yardımcılığı görevine geldiği dönemde idari ve mali işler ile ilgili kanun ve yönetmeliklerin incelenmesi görevini üstlenmiştir. Bu kapsamda, meydana gelen sıkıntılar için oluşturduğu ekip ile çözümler arama sürecine girmiştir. Ayrıca, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’in önderliğindeki çeşitli yurt dışı gezilerine katılarak, farklı izlenimler edinme imkânına sahip olmuştur.

1995 yılının sonlarına doğru Türkiye’de seçim kararı alınmış ve bu seçimler Aralık 1995’te gerçekleştirilmiştir. Vahit Erdem, Cumhurbaşkanı genel sekreter yardımcılığı görevine atanmadan önce Anavatan Partisi lideri Mesut Yılmaz ile görüşmüş ve bu görüşme neticesinde Anavatan Partisinden milletvekili adayı olarak siyasi hayata giriş yapmayı planlamıştır. Bu nedenle seçimlerin yapılacağı döneme kadar Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreter Yardımcılığı görevini kabul etmiştir. Seçim kararı alındıktan sonra bu durumu dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’e anlatarak istifasını sunmuştur. (Erdem,2021:261-275)

18 Nisan 1999'da genel ve mahalli seçimlerin birlikte yapılması planlanmıştır. Anavatan Partisi Genel Başkanı Mesut Yılmaz, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na Vahit Erdem'in aday olmasını istemiş ve Vahit Erdem'de aday olmayı kabul etmiştir. Vahit Erdem bu dönemde Anavatan Partisi'nin siyasi arenadaki düşüşünü bilerek seçimlere katılmayı kabul etmiş ve girdiği başkanlık seçimini kaybetmiştir. Seçimi kaybeden Vahit Erdem'e dönemin TBMM Başkanlığına seçilen Yıldırım Akbulut, TBMM Genel Sekreterliği görevini teklif etmiş ve Temmuz 1999'da bu göreve başlamıştır. (Erdem,2021:280-300)

15 Temmuz 2002 tarihinde Devlet Bahçeli'nin başbakan yardımcısı olduğu koalisyon hükümetinde yaptığı bir konuşma ile erken seçim kararı alındığını duyurmuş ve akabinde 3 Kasım 2002'de genel seçimlerin yapılacağı açıklanmıştır. Aynı dönemde 14 Ağustos 2001'de kurulan Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) genel başkanı Recep Tayyip Erdoğan, Vahit Erdem ile görüşmüş ve onu partisinde görmek istediğini belirtmiştir. (Erdem,2021:311) Bu görüşmenin ardından Vahit Erdem, 1967 yılından bu yana sürdürdüğü bürokrasi hayatına son vererek 2002 yılında siyasi hayata geçiş yapmıştır. Görüşmenin ertesi günü adaylığı parti üst kademesinin ve partililerin katıldığı bir törenle açıklanmıştır. Vahit Erdem, 3 Kasım 2002 seçimlerinde AK Parti'nin Kırıkkale listesinde birinci sıradan milletvekili olarak seçilmiştir.

22. DÖNEM MİLLETVEKİLİ SEÇİMLERİ VE VAHİT ERDEM

Vahit Erdem'in siyasi hayatında 3 Kasım 2002 milletvekili seçimleri oldukça önemlidir. 14 Ağustos 2001'de kurulan Adalet ve Kalkınma Partisi genel seçimlere ilk defa katılmış ve geçmiş hükümetin çözüm bulmaya çalıştığı ekonomik kriz bir türlü son bulmamış ve bu ortamda erken seçim kararı alınarak seçim gerçekleştirilmiştir. Vahit Erdem Kırıkkale AK Parti il ve ilçe teşkilatlarının beklentileri doğrultusunda ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın etkisiyle Kırıkkale Milletvekili adayı olmuştur. 3 Kasım 2002'de AK Parti Milletvekili adayları Murat Yılmaz, Ramazan Can'dır.

2002 genel seçimlerinde Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) oyların %34,28'ini alarak TBMM'de 363 milletvekilliği kazanmış ve toplam üyeliğin yaklaşık %66'sını temsil etmiştir.(Tuncer,2003:76) Ayrıca, seçim sistemi sayesinde AK Parti, %31,72 oranında artı temsil hakkı elde etmiştir. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) ise %19,39 oranında oy alarak 178 milletvekili çıkarmış ve TBMM'de %32,36 oranında temsil edinmiştir. CHP'nin artı temsil hakkı ise %12,92'dir. Bağımsız adaylar %1,00 oy ile 9 milletvekili kazanmış ve TBMM'de %1,64 temsil hakkı elde etmiştir.(Tuncer,2003:77) Diğer partilerden Doğru Yol Partisi, % 9,5; Milliyetçi Hareket Partisi % 8,4; Genç Parti % 7,2; Demokratik Halk Partisi % 6,2; Anavatan Partisi % 5,0; Saadet Partisi % 2,5; Demokratik Sol Parti % 1,2; Yeni Türkiye Partisi % 1,1. oy aldıkları için % 10'luk ülke barajını aşamamışlar dolayısı ile de TBMM'de temsil hakkını elde edememişlerdir. (Türkiye Gazetesi,2002)

2002 genel seçimlerinde Kırıkkale'de kayıtlı seçmen sayısı 194.168, oy kullanan seçmen sayısı ise 155.712'dir. Bu durumda seçime katılım oranı %80,19 ve geçerli oy sayısı 151.766 olarak kaydedilmiştir. Kırıkkale'de AK Parti %49,1, Cumhuriyet Halk Partisi %12,9, Diğer Partiler %14,1 oranında oy almış AK Parti 3, Cumhuriyet Halk Partisi 1 milletvekili çıkarmışlardır. Bu seçimler sonucunda Vahit Erdem Kırıkkale milletvekili olmuştur.(Yeni Şafak Gazetesi,2002)

Vahit Erdem, Kırıkkale'de hem AK Partililer hem de AK Partili olmayan hemşerileri tarafından sevilen ve benimsenen bir kişi olarak 3 Kasım 2002 tarihinde mazbatasını alarak göreve başlamıştır.(TBMM Arşivi D.22)

XXII. Dönem boyunca Vahit Erdem, TBMM kürsüsünde toplam 11 kez söz almıştır. Erdem'in XXII. Dönem boyunca TBMM kürsüsünde yapmış olduğu konuşmaların tam listesi şu şekildedir:

1-Kamu sektörü reformuna karşı ilişkin gündem dışı konuşması münasebetiyle; (TBMMTD, C. 14, O. 1, B. 82: 775-776).

2- Kuzey Atlantik Antlaşmasına Letonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu münasebetiyle; (TBMMTD, C. 30, O. 1, B. 14: 31-33).

3-Dışişleri Bakanlığı 2004 Mali Yılı Bütçesi ile 2002 Mali Yılı Kesinhesabı, Kültür ve Turizm Bakanlığı 2004 Mali Yılı Bütçesi ile 2002 Mali Yılı Kesinhesabı, Turizm Bakanlığı 2002 Mali Yılı Kesinhesabı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2004 Mali Yılı Bütçesi ile 2002 Mali Yılı Kesinhesabı münasebetiyle; (TBMMTD, C. 36, O. 2-3, B. 34: 25-27).

4- Türkiye Cumhuriyetinin sekizinci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefatının 11'inci yıldönümü münasebetiyle; (TBMMTD, C. 47, O. 1, B. 74: 7-9).

5- NATO Parlamenter Asamblesi Türk Grubu olarak Afganistan'a yaptıkları ziyaret ve temaslara ilgili izlenimlerine ilişkin münasebetiyle; (TBMMTD, C. 50, O. 1, B. 93: 247-249).

- 6- Kırıkkale İlının bazı ilçe, belde ve köylerinde yaşanan dolu felaketinin yarattığı sorunlara ve alınması gereken önlemler münasebetiyle, (TBMMTD, C. 53, O. 1, B. 102: 12-13).
- 7- Milli Savunma Bakanlığı 2005 yılı Mali Bütçesi ile 2003 Mali Yılı Kesinhesabı ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığı 2005 Mali Yılı Bütçesi ile 2003 Mali Yılı Kesinhesabı münasebetiyle; (TBMMTD, C. 70, O. 1, B. 38: 284-286).
- 8- Federal Almanya Parlamentosunun, Birinci Dünya Savaşı Esnasında, 1915 yılında cereyan eden Ermeni olayları ile ilgili aldığı karara ilişkin gündem dışı konuşması; (TBMMTD, C. 88, O. 1, B. 114: 250-252).
- 9- Türkiye'nin NATO'ya üye oluşunun 54. yıldönümünde, transformasyon sürecine ve işlevine ilişkin konuşması; (TBMMTD, C. 111, O. 1, B. 63: 278-280).
- 10-Türkiye Hükümeti ile Avrupa Uzay Ajansı Arasında Dış Uzayın Barışçıl Amaçlarla İncelenmesi ve Kullanılması Konusunda İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu münasebetiyle; (TBMMTD, C. 120, O. 1, B. 105: 440-448-449).
- 11- Ankara Milletvekili Faruk Koca ve 29 milletvekilinin, Irak'taki gelişmeler ile ülkemizin ve uluslararası toplumun bu ülkenin sorunlarının çözümüne yapabileceği katkılar ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkanı Antalya Milletvekili Deniz Baykal ile Grup Başkanvekilleri, İstanbul Milletvekili Ali Topuz, İzmir Milletvekili K. Kemal Anadol ve Samsun Milletvekili Haluk Koç'un, bölücü terör örgütünün Kuzey Irak'taki faaliyetleri ve Kerkük'ün durumu başta olmak üzere Irak'taki son gelişmeler hakkında genel görüşme açılmasına ilişkin önergeleri münasebetiyle; (TBMMTD, C. 114, O. 1, B. 52: 539-543).

23. DÖNEM MİLLETVEKİLİ SEÇİMLERİ VE VAHİT ERDEM

27 Temmuz 2007 tarihinde yapılan Milletvekili Genel Seçimleri, Türkiye'nin çok partili hayata geçişten sonraki 15. Milletvekili Genel Seçimi olma özelliğini taşımaktadır. 27 Temmuz Seçimlerine toplam 41,29 milyon seçmen katılmıştır. Seçimler 14 parti ve bağımsız adaylar arasında gerçekleşmiştir. Katılım oranının %79 olduğu 2007 Milletvekili Genel seçimlerinde 41.291.556 seçmen arasından 32.637.929 seçmen oy kullanmıştır ve bu oyların 31.510.007'si geçerli oydur. 2007 Milletvekili Genel Seçimlerinin birincisi %46,58 oy oranıyla AK Parti olurken, CHP 20,88 oranıyla ikinci parti olmuştur. 2002 Milletvekili Genel Seçimlerinde AK Parti ve CHP haricinde hiçbir parti milletvekili çıkartamazken 2007 seçimlerinde bir önceki seçimlerde barajı geçemeyen Milliyetçi Hareket Partisi ve Bağımsızlar toplam 96 milletvekili çıkarmayı başarmıştır. (Yeni Şafak Gazetesi,2007)

2007 genel seçimlerinde Kırıkkale'de kayıtlı seçmen sayısı 192.387, oy kullanan seçmen sayısı ise 158.498'dir. Bu durumda seçime katılım oranı %82.4 ve geçerli oy sayısı 157.158 olarak kaydedilmiştir. Kırıkkale'de Ak Parti %58, Cumhuriyet Halk Partisi %11,5, Milliyetçi Hareket Partisi % 22,5 Diğer Partiler %3.2 oranında oy almış AK Parti 3, Milliyetçi Hareket Partisi 1 milletvekili çıkarmışlardır. Bu seçimler sonucunda Vahit Erdem 23. Dönemde de Kırıkkale milletvekili olmuştur.

XXIII. Dönem boyunca Vahit Erdem, TBMM kürsüsünde toplam 5 kez söz almıştır. Erdem'in XXIII. Dönem boyunca TBMM kürsüsünde yapmış olduğu konuşmaların tam listesi şu şekildedir:

- 1-Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu: Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü: Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü: Türkiye Atom Enerjisi Kurumu: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü: Petrol İşleri Genel Müdürlüğü: 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi ile 2007 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı münasebetiyle; (TBMMTD, C. 36, O. 1, B. 35: 358-360).
- 2- Türk Silahlı Kuvvetleri Deniz Unsurlarının; Korsanlık/Deniz Haydutluğu ve Silahlı Soygun Eylemleriyle Mücadele Amacıyla Yürütülen Uluslararası Çabalara Destek Vermek Üzere, Gereği, Kapsamı, Zamanı ve Süresi Hükümetçe Belirlenecek Şekilde Aden Körfezi, Somali Karasuları ve Açıkları, Arap Denizi ve Mücavir Bölgelerde Görevlendirilmesi ve Bununla İlgili Gerekli Düzenlemelerin Hükûmet Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca Hükûmete Bir Yıl Süreyle İzin Verilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi (3/682) münasebetiyle (TBMMTD, C. 39, O. 2, B. 55: 248-251).
- 3-Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Devleti Arasındaki Kara Sınırı Boyunca Yapılacak Mayın Temizleme Faaliyetleri ile İhale İşlemleri Hakkında Kanun Tasarısı münasebetiyle; (TBMMTD, C. 45, O. 2, B. 91: 268-273).
- 4- Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının; korsanlık/deniz haydutluğu ve silahlı soygun eylemleriyle mücadele amacıyla yürütülen uluslararası çabalara destek vermek üzere, gereği, kapsamı, zamanı ve süresi Hükümetçe belirlenecek şekilde Aden Körfezi, Somali karasuları ve açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde görevlendirilmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Hükûmet tarafından belirlenecek

esaslara göre yapılması için Hükûmete verilen izin süresinin 10/02/2010 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasına dair Başbakanlık tezkeresi (3/1073) münasebetiyle; (TBMMTD, C. 59, O. 2, B. 55: 1079-1081).

5- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi münasebetiyle; (TBMMTD, C. 67, O. 4, B. 91: 487-490).

VAHİT ERDEM'İN YASAMA SÜRECİNE KATKILARI: MECLİS KONUŞMALARI PERSPEKTİFİYLE BİR DEĞERLENDİRME

Vahit Erdem'in Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden yaptığı konuşmalar pek çok toplumsal, politik ve kültürel konuları kapsamaktadır. Ayrıca bu konuşmaların dışında milli menfaatler, savunma sanayi, dış politika, güvenlik gibi konularda ele alınmış bu konuşmalarla dönemin önemli meselelerine vurgu yapmakla kalmayıp aynı zamanda bu meselelerin çözümüne dair önerilen görüşleri de ortaya koymuştur.

Vahit Erdem, kamu sektörü reformuna ilişkin görüşlerini ifade ederken, devletin modernleşmesi gerektiğini ve etkinlik ile verimlilik ilkesine uygun bir yapı oluşturulması gerektiğini vurgulamıştır. Özelleştirme programlarının hızlı bir şekilde tamamlanması, devletin istihdam sisteminin yeniden düzenlenmesi, merkezi ve yerel yönetimlerin rollerinin netleştirilmesi, gereksiz kamu varlıklarının tasfiyesi, Yükseköğretim Kurulu'nun denetleme ve koordinasyon rolünün artırılması, eğitim ve sağlık sektörlerinin yeniden yapılandırılması gibi reform önerilerinde bulunmuştur. (TBMMTD, C. 14, O. 1, B. 82: 775-776).

Kuzey Atlantik Antlaşmasına Letonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu münasebetiyle söz alan Vahit Erdem; Kuzey Atlantik Antlaşması'na Letonya Cumhuriyeti'nin katılımına dair yapılan tartışmalarda, NATO'nun evrimi ve Türkiye'nin bu süreçteki rolü hakkında önemli noktaları dile getirmiş ve Türkiye Cumhuriyetinin, Letonya'nın NATO'ya katılımını desteklediğini vurgulayarak, NATO'nun bölgesel ve küresel güvenliğe katkısının önemine dikkat çekmiştir. Vurgulanan bu noktalar ile Türkiye'nin NATO içindeki stratejik konumunu ve gelişen uluslararası güvenlik dinamikleri hakkında kapsamlı bir bakış açısı sunmuştur. (TBMMTD, C. 30, O. 1, B. 14: 31-33).

Dışişleri Bakanlığı 2004 Malî Yılı Bütçesi ile 2002 Malî Yılı Kesinhesabı, Kültür ve Turizm Bakanlığı 2004 Malî Yılı Bütçesi ile 2002 Malî Yılı Kesinhesabı, Turizm Bakanlığı 2002 Malî Yılı Kesinhesabı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2004 Malî Yılı Bütçesi ile 2002 Malî Yılı Kesinhesabı münasebetiyle yapılan görüşmelerde söz alan Vahit Erdem; Türkiye'nin değişen uluslararası konjonktürde izlediği esnek ve dinamik dış politika anlayışının önem kazandığını, Türkiye'nin dış politikası ve özellikle Irak, Kafkasya ve Orta Asya ile ilişkileri üzerinde durarak, Türkiye'nin dış politikasını şekillendiren temel dinamikleri, mevcut sorunları ve bölgenin stratejik önemini ele almış, aktif ve işbirlikçi bir yaklaşımın gerekliliğini vurgulamıştır. Bu bağlamda Türkiye'nin uluslararası ilişkilerdeki rolünü ortaya koyan Vahit Erdem, Türkiye'nin NATO ile ilişkileri, Balkanlar ve Orta Doğu'daki gelişmelerin Türkiye'nin dış politikasına etkilerini ve Türkiye'nin uluslararası güvenlik işbirliğindeki rolü üzerine önemli noktaları ele almıştır. (TBMMTD, C. 36, O. 2-3, B. 34: 25-27).

Türkiye Cumhuriyeti Sekizinci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefatının 11. yıldönümü vesilesiyle düzenlenen bir anma konuşmasında söz alan Vahit Erdem, Turgut Özal'ın Türkiye'nin ekonomik ve sosyal hayatındaki önemli rolünü belirterek, geçmişteki deneyimlerin ve öğrenimlerin bugünkü politikaya nasıl ışık tutabileceğini de göstermiştir. Özal'ın uluslararası deneyiminin ve vizyonunun Türkiye'nin daha proaktif ve gelişime açık bir dış politika izleyebilmesi için bir örnek teşkil ettiğine dikkat çekmiştir. Ayrıca Turgut Özal'ın, Türkiye Cumhuriyeti tarihindeki yerini tartışırken onun reform mücadelesi ve vizyonerliliğini hatırlatarak Özal'ın mirasının hala Türkiye'deki siyasi ve ekonomik tartışmaların merkezinde yer aldığına dikkat çekmiştir. (TBMMTD, C. 47, O. 1, B. 74: 7-9).

NATO Parlamenter Asamblesi Türk Grubu olarak Afganistan'a yaptıkları ziyaret ve temaslarla ilgili izlenimlerine konuşma gerçekleştiren Vahit Erdem; NATO Parlamenter Asamblesi Türk Grubu'nun Afganistan'a yaptıkları ziyaretler ve temasların ülkedeki karmaşık siyasi, güvenlik, ekonomik ve sosyal durum hakkında önemli izlenimlerini ve değerlendirmelerini anlatmıştır. Erdem'in aktarımlarına göre, Afganistan tarih boyunca birçok zorluk ve çalkantı yaşamış, özellikle 1947'den 1978'e kadar süren monarşi döneminde istikrarlı bir yönetim sağlanmış, ancak 1979'da Sovyetler Birliği'nin işgaliyle birlikte bu dengenin bozulduğuna dikkat çekmiş ve Sovyet işgali sonrası ortaya çıkan direniş hareketlerinin, militan grupların ve savaş liderlerinin güç kazanmasına yol açtığı ve buna bağlı olarak ülkenin parçalandığını yaşanan çatışmalar ve iç savaşlarla devam eden belirsiz bir dönemin başladığını ve bu durumun Afgan devlet yapısını ve toplumsal düzeni büyük ölçüde zedelediğini, birçok insanın yerinden edildiğini belirtmiştir.

11 Eylül 2001 tarihinde gerçekleşen terörist saldırı sonrasında, ABD öncülüğünde başlatılan askeri müdahalenin Birleşmiş Milletlerin onayıyla gerçekleştiği, günümüzde Afganistan'da iki ana güç ortaya

çıktığını birincisinin, ISAF (Uluslararası Güvenlik ve Yardım Komutanlığı) ve ikincisinin ise yerel Afgan güçlerinin olduğunu ve ISAF'ın, bölgedeki güvenliğini sağlamaya, Afgan askerî güçlerini eğitmeye ve güvenlik projelerini yürütmeye çalıştığını söylemiştir.

Amerika Birleşik Devletleri'nin öncülüğündeki Sürekli Özgürlük Harekâtının, Güney Afganistan'da Taliban ve El Kaide'ye karşı mücadele ettiğini ancak bu grupların varlığının devam etmekte olduğu ve Pakistan sınırındaki geçirgenliğin, operasyonların etkinliğini zorlaştırdığını ve Pakistan Cumhurbaşkanı Müşerref'in uluslararası koalisyonla işbirliği çabalarının önem arz etmiş olsa da sınırda yaşayan Peştun etnik grubunun iki tarafta da bulunmasının kontrolü zorlaştırdığını vurgulamıştır.

Birleşmiş Milletlerin, Afganistan'daki insani yardım faaliyetleri ve seçim hazırlıkları için çalışmalar yürüttüğünü, Karzai liderliğindeki geçici yönetimin ülkede sınırlı bir kontrol sağladığını ve bölgesel güçlerin önemli bir etkiye sahip olduğunu belirtmektedir. Bu güçlerin sayısının 600'lere kadar ulaştığı ve silahsızlandırma çalışmalarının sürdüğüne de ifade etmiştir. Afganistan millî ordusunun ve polis teşkilatının oluşturulması hedeflense de, bu güçlerin henüz yeterli bir kabiliyete sahip olmadıklarını da vurgulamıştır.

2004'te onaylanan yeni anayasayla birlikte Cumhurbaşkanlığı ve yasama organı seçimlerinin planlandığı, fakat güvenlik ve seçmen kaydı sorunları nedeniyle ertelendiğini belirtmiş, bugüne kadar 11 milyon seçmen arasından yalnızca 2.2 milyon kişinin kaydedilmesinin, güvenlik durumunu daha da karmaşık hale getirdiğini söylemiştir.

Ekonomik açıdan yaptığı izlenimlerinde Vahit Erdem, Afganistan ekonomisinin büyük bir kısmının haşhaş ekimi ve uyuşturucu ticaretine dayandığını ve ülkenin ekonomik yapısının yaklaşık %50'sinin uyuşturucudan elde edilen bütçeyle oluştuğunu ifade etmiştir. Dünya opium üretiminin %75-80'inin Afganistan'dan sağlandığını, bu durumun yerel halkın geçimini sağlamanın yanı sıra, bölgesel güçler ve teröristlerin finansmanına da katkı sağladığını belirtmiştir. (TBMMTD, C. 50, O. 1, B. 93: 247-249).

Kırıkkale ilinin bazı ilçe, belde ve köylerinde yaşanan dolu felaketinin yarattığı sorunlara ve alınması gereken önlemlere ilişkin söz alan Vahit Erdem; Kırıkkale'de meydana gelen dolu felaketinin tarım alanında büyük zararlara yol açtığını, özellikle Keskin, Delice ve Yahşıhan'da toplam 96,000 dönümlük alanın tahrip olduğunu bildirmiştir. Tarım Bakanlığı'nın mevcut desteklerinin yetersiz kaldığını ve afet bölgeleri için etkin bir yardım mekanizması oluşturulması gerektiğini ayrıca tarım sigortası sisteminin bir an önce hayata geçirilmesinin önem arz ettiği ile ilgili konuşma yapmıştır. (TBMMTD, C. 53, O. 1, B. 102: 12-13).

Millî Savunma Bakanlığı bütçesi üzerine konuşmak üzere söz alan Vahit Erdem; Türk Silahlı Kuvvetlerinin ülkemizin bekası ve bağımsızlığının korumasında her zaman en büyük güvence kaynağı olduğuna işaret etmiştir. Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin, güçlü bir savunma politikası ile her türlü tehdit ve riske karşı koymayı hedeflediğini, küreselleşme sürecinin dünya jeopolitiğini ve güvenlik kavramını köklü bir şekilde değiştirdiğini, yeni tehditlerin, uluslararası terörizm ve kitle imha silahlarının yayılması gibi unsurları ön plana çıkardığını bu nedenle orduların daha esnek, hızlı ve teknolojik olarak donanımlı hale gelmeleri gerektiğini, NATO'nun ve millî orduların bu dönüşüm sürecine girdiğini ve NATO'nun hızlı konuşlanabilen birlikler oluşturarak yeni silahlanma hedeflerini belirlediğini, Türkiye'nin de bu değişim sürecinden etkilendiğini ve komşularıyla ilişkilerini iyileştirdiğini ancak Ermenistan ile ilişkiler henüz normalleşmediğini belirtmiştir. Türkiye'nin bu süreçteki konumunun ve stratejilerinin savunma alanında daha güçlü bir yapı oluşturma çabalarını göstermekte olduğunu vurgulamıştır. (TBMMTD, C. 53, O. 1, B. 102: 12-13).

Millî Savunma Bakanlığı 2005 Malî Yılı Bütçesi ile 2003 Malî Yılı Kesinhesabı ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığı 2005 Malî Yılı Bütçesi ile 2003 Malî Yılı Kesinhesabı münasebetiyle yaptığı konuşmasında Vahit Erdem; Türkiye'nin savunma sanayisindeki rolünü ve gelecekteki hedeflerini etkili bir şekilde vurgulamış, Joint Strike Fighter programına katılımın önemini ve Ar-Ge çalışmalarına verilen önemi başarılı bir şekilde dile getirmiştir. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin ülkenin bekası ve bağımsızlığının korunmasındaki önemini vurgulamış, küreselleşme ve yeni tehditler nedeniyle ordunun daha esnek, hızlı ve teknolojik olarak daha donanımlı hale getirilmesi gerektiğini belirtmiş, Türkiye'nin NATO ile iş birliği içinde olması ve komşularıyla ilişkilerini iyileştirmeye çalışmasının değerlendiren Vahit Erdem, Ermenistan ile ilişkilerde normalleşme sürecine girilmesinin dikkat çeken bir husus olduğunu, savunma sanayisindeki dönüşümlere paralel olarak Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu'nun yeniden yapılandırılması ve Millî Savunma Bakanlığı bütçesinin Türk Silahlı Kuvvetleri ile savunma sanayisine olumlu katkılar sağlaması temennisini dile getirmiştir. (TBMMTD, C. 70, O. 1, B. 38: 284-286).

Federal Almanya Parlamentosunun, Birinci Dünya Savaşı esnasında 1915 yılında cereyan eden Ermeni olaylarıyla ilgili aldığı karara ilişkin gündem dışı konuşan Vahit Erdem; Federal Almanya Parlamentosu'nun 1915 yılındaki Ermeni olaylarıyla ilgili olarak aldığı kararı büyük bir endişeyle karşıladığını, bu kararın tarihî

ve bilimsel verilere dayanmayan tek yönlü ve siyasi bir yaklaşımı yansıttığını, parlamentoların tarihsel olaylar hakkında karar vermesinin doğru bir yaklaşım olmadığı üzerinde durmuştur. Alınan kararda, Anadolu'daki Ermenilerin neredeyse tamamen imha edildiği ve örgütlü bir şekilde sürüldükleri gibi doğru olmayan ithamların yer aldığına vurgulayan Erdem, Türkiye'de 1915 olaylarıyla ilgili kapsamlı bir tartışmanın mümkün olmadığını ve konuyu ele alan bilim insanlarının cezai takibata maruz kaldıklarını ifade etmiştir. Bu konuda tarafsız ve bilimsel bir yaklaşım benimsenmesi gerektiğini, tek taraflı ve siyasi kararların tarihi gerçekleri saptırma riski taşıdığını bu vesileyle Yüce Meclisimizin Ülkemizin ve milletimizin haklarını korumak için gerekli adımları atmasını temenni etmiştir. (TBMMTD, C. 88, O. 1, B. 114: 250-252).

Türkiye'nin NATO'ya üye oluşunun 54. yıldönümünde transformasyon sürecine ve işlevine ilişkin konuşmalarında Vahit Erdem; soğuk savaş döneminde herhangi bir askeri operasyon yapmayan NATO'nun 1990'larda Bosna-Hersek barış sürecinde Sırbistan ve Kosova'daki etnik çatışmalara müdahil olduğunu, 11 Eylül 2001 terör saldırıları sonrasında ise NATO'nun tarihinde ilk kez Washington Anlaşması'nın 5. maddesini devreye sokarak Afganistan'da görev aldığını, İstanbul Zirvesi'nde Irak güvenlik güçlerinin eğitilmesi kararı aldığını, bu bağlamda soğuk savaş dönemi NATO'su ile bugünkü NATO'nun çok farklı misyonlar ve yapılaraya sahip olduğunu vurgulamıştır. 11 Eylül saldırısından sonra Batı için en büyük tehdidin bazı İslam ülkelerinden kaynaklanan terörizm olduğunu, bu nedenle ABD liderliğinde bu tehditlere karşı savaş başlatıldığını ve bu çerçevede NATO'nun ilk kez alan dışı operasyon yaptığını belirtmiştir. Bu vesileyle Avrupa'da bazı gazetelerde yayımlanan Hazreti Muhammed karikatürlerine ve bunlara gösterilen tepkilere de değinmiş bu karikatürlerin sanatsal bir değeri olmadığını, politik bir amaç güderek İslam dinine ve onun en yüksek değerlerine saygısızlık teşkil ettiğini dile getirmiştir. İslam'ı istismar eden terörist gruplarla mücadele devam ederken, bu karikatürlerin terörist grupları provoke etmekte olduğunu ve Müslüman halkları kışkırttığını, bu durumun medeniyetler arası uyuma darbe vurmakta ve dünya barışını tehdit etmekte olduğunu ileri sürmüştür. NATO Parlamenter Asamblesine bu konuyla ilgili kapsamlı bir mektup gönderdiğini ve bazı Avrupalı yöneticilerin bu karikatürlerin yayılmasının düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesi gerektiği ile ilgili düşüncelerin var olduğunu açıklamıştır. İslam'ı, kökü siyasi sebeplere dayanan El Kaide ve Taliban gibi radikal gruplarla aynı kefiye koymak ya bilgisizlik ya da maksatlı bir değerlendirme olduğunu, tarihte Hristiyanlık adına gerçekleştirilen vahşetlerin bu dinin mensuplarını sorumlu kılmayacağını, aynı şekilde İslam adına işlenen çirkinliklerin de İslam dinini veya Peygamberi Hz. Muhammed'i sorumlu tutmayacağı düşüncelerini dile getirmiştir. (TBMMTD, C. 111, O. 1, B. 63: 278-280).

Türkiye Hükümeti ile Avrupa Uzay Ajansı Arasında Dış Uzayın Barışçıl Amaçlarla İncelenmesi ve Kullanılması Konusunda İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu münasebetiyle yaptığı konuşmasında Vahit Erdem; Uzay sanayisinin yüksek maliyet ve karmaşık teknoloji gerektiren bir alan olduğundan, tek başına büyük güçlere (ABD, İngiltere, Fransa, Rusya) eşdeğer bir uzay sanayisi kurmanın zor olduğuna ve Türkiye'nin, 1980'lerden itibaren bu zorlukları gözeterek önemli gelişmeler kaydettiğini belirtmiştir. TUSAŞ'ın (Türkiye Uzay Sanayii Firması), bu alandaki önemli adımlardan biri olduğunu, Türk Uçak Sanayii ve Eskişehir'deki Türk Motor Sanayii gibi kuruluşların altında faaliyet gösterdiğini ve Türkiye'nin F-16 gibi projelerde kendi mühendisleriyle ve Türk tasarımı ile başarılar elde ettiğini ayrıca geçmişte dışarıdan yazılım tedarik edildiğini ancak günümüzde Türkiye'nin, kendi yazılımını geliştirme kapasitesine ulaştığını, bu durumun savaş uçağı üretiminde bağımsız bir yaklaşım sağladığını belirtmiştir. Mevcut hükümetin uzay sanayisine olan ilgisini ve desteğini, bu tür anlaşmalarla somut bir şekilde ortaya çıkardığını, Türkiye'nin TÜBİTAK ve diğer araştırma kuruluşlarıyla yapacağı yeni projelerin, uzay teknolojileri alanında önemli katkılar sağlayacağını ve ülkenin bilimsel ve teknolojik kapasitesini artıracaklarını bu tür iş birliklerinin hem akademik hem de sanayi odaklı yenilikleri teşvik edeceğine Türkiye'nin uzay sanayisinde daha rekabetçi bir konuma gelmesine yardımcı olacağını savunmuştur.

Vahit Erdem'in konuşması üzerine Cumhuriyet Halk Partisi grubu adına söz alan Milletvekili Tacidar Seyhan; uzay araştırmalarına önem verdiklerini, kendisinin teknik olarak eksiklikleri dile getirdiğinde iktidar partisinin alınganlık gösterdiğini ve Vahit Erdem'in konuşmasına "ABD, Avrupa çapında bir uzay sanayii kurulamaz" diyerek başlamasına üzüldüğünü dile getiren Seyhan'a yaptığı konuşma üzerine cevap verme isteği duyan Vahit Erdem tekrar söz alarak; Uzay sanayinin, Türkiye'nin son yıllarda önemli adımlar attığı bir alan olduğunu, Türkiye, savaş uçağı ve nakliye uçağı üretimi gibi konularda belirli bir kapasiteye ulaştığını, kendi dost-düşman tanımlamalarını yapan yazılımlar geliştirebilen bir savunma sanayiine sahip olduğunu söylemiştir. Ancak diğer ülkelerin seviyesine erişmek için daha fazla yatırım ve gelişmeye ihtiyaç olduğunu, özellikle ABD'nin stealth uçakları gibi projelerde yapılan büyük harcamaların yanı sıra, yüksek teknolojiye ve büyük ölçekli üretime yönelmenin, Türkiye'nin hedefleri arasında olduğunu söylemiştir. Ayrıca, Türkiye'nin Avrupa Uzay Ajansı ile yaptığı işbirliği anlaşmasının, uzay çalışmalarını daha da ileriye taşıma potansiyeli taşıdığını, bu tür iş birlikleri uluslararası standartlara erişim sağlayarak Türkiye'nin uzay sanayisindeki konumunu güçlendireceğini dile getirmiştir. Uzay sanayii ve savunma sanayiinde uluslararası

konsorsiyumlarla çalışmanın, Türkiye'nin sürdürülebilir bir gelişim sağlaması için kritik bir stratejisi olduğunu, F-16, CASA uçakları ve Airbus A400M gibi projelerin bu tür iş birliklerinin önemini gösterdiğini belirtmiştir.

Türkiye'nin hedeflerini belirlemesi ve hangi alanlarda hangi teknolojilere odaklanması için iyi planlama yapması gerektiğini, hem mevcut kaynakları etkili bir şekilde kullanmak hem de gelecekteki projelerde başarılı olabilmek için elzem olduğunu vurgulamıştır.

Türkiye'nin genç ve yetenekli mühendisler yetiştirdiğini, ancak bu potansiyeli daha iyi değerlendirmek için organizasyonel yapıyı güçlendirmek ve özel sektörü desteklemenin şart olduğunu, yazılım alanında dış bağımlılığı azaltmak ve ihracat yapabilen bir ülke haline gelmek için daha fazla yatırım ve strateji geliştirilmesi gerektiğini söylemiştir.

Türkiye'de uzay ve savunma sanayisinde Türk mühendislerinin artan rolü, yerli kapasitenin güçlenmesi açısından önemli bir gelişme olduğunu daha önceki dönemlerde dışarıdan yönetim ve danışmanlık hizmeti alınırken şimdi tamamen yerli mühendislerle projelerin yürütülmesi Türkiye'nin bu alandaki bağımsızlığını artırdığına dikkat çekmiştir. (TBMMTD, C. 120, O. 3, B. 105: 440-448-449).

Ankara Milletvekili Faruk Koca ve 29 milletvekilinin, Irak'taki gelişmeler ile ülkemizin ve uluslararası toplumun bu ülkenin sorunlarının çözümüne yapabileceği katkılar ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkanı Antalya Milletvekili Deniz Baykal ile Grup Başkanvekilleri, İstanbul Milletvekili Ali Topuz, İzmir Milletvekili K. Kemal Anadol ve Samsun Milletvekili Haluk Koç'un, bölücü terör örgütünün Kuzey Irak'taki faaliyetleri ve Kerkük'ün durumu başta olmak üzere Irak'taki son gelişmeler hakkında genel görüşme açılmasına ilişkin önermeleri münasebetiyle söz alan Vahit Erdem; içinde bulunduğumuz durumun ve ülkenin ekonomik istikrarının dış politikanın başarısı için kritik öneme sahip olduğunu, 2002 yılından bu yana Türkiye'nin iç politikası ve ekonomik gücünün uluslararası arenada daha etkili olmasına yardımcı olduğunu, hükümetin dış politika alanında kaydettiği başarılarının arkasındaki en önemli unsurun güçlü bir ekonomi ve iç istikrar olduğunu belirtmiştir. Irak konusuna gelince, durumun gerçekten karmaşık ve kritik bir hal aldığını, ABD'nin Irak'a müdahale hedeflerinin zamanla büyük bir çelişki gösterdiğini, kitle imha silahları bahanesiyle girişilen bu harekâtın sonuçları beklenenden çok farklı sonuçlar doğurduğunu, Irak'ta istikrarın ve halkın özgürlüğü sağlanamadığını söylemiştir. Türkiye'nin Irak'taki gelişmeler karşısında nasıl bir tutum alması gerektiğini, bölgedeki barış ve güvenliği sağlamak adına önemli bir mesele olduğunu, özellikle Kuzey Irak'taki bölücü terör örgütü faaliyetlerini ve Kerkük'ün durumunun Türkiye'nin ulusal güvenliği açısından kritik konular arasında olduğunu ve bu süreçte Türkiye'nin bölgedeki aktörlerle nasıl bir iş birliği geliştirmesi gerektiğini ve Irak'ın sorunlarının çözümünde nasıl bir rol üstlenebileceği üzerine düşünmenin önemli olduğunu vurgulamıştır.

Vahit Erdem konuşmasını; özellikle dış politika konularında akılcı ve mantıklı bir yaklaşım sergilemek gerektiği millî menfaatlerin korunmasında hayati öneme sahip olduğu, Duygusal veya hamasi yaklaşımlardan uzak durmanın gerektiği, uzun vadeli istikrar ve güvenlik için bunların gerekliliğinden bahsetmiştir. Sivil ve askeri diplomasi kombinasyonu, Türkiye'nin hem uluslararası ilişkilerde hem de bölgesel sorunların çözümünde etkili olmasını sağlayacağını, ABD'nin Irak'a yönelik stratejilerinin zamanla değişiklik gösterdiğini bu nedenle bu konuların diplomatik bir zeminde tartışılmasının önem taşıdığını söylemiştir.

Türkiye'nin Irak konusundaki taleplerinin ve bölgesel istikrar için gerekli adımların açık bir şekilde iletilmesi için diplomasinin bir araç olarak sonuna kadar kullanılmasını gerekliliği, bölge ülkeleriyle, komşularla ve ABD ile yapılacak görüşmelerin, Türkiye'nin dış politikası açısından önemli sonuçlar doğuracağı inancında olduğunu, çözüm odaklı bir yaklaşım benimsemek, hem Türkiye'nin ulusal güvenliğini sağlamak hem de Irak'ın istikrarına katkıda bulunmak için gerekli olduğunu, gelecek genel görüşmede, farklı partilerden gelen önerilerin dikkate alınması ve Türkiye'nin izleyeceği yeni yol haritasının tartışılması, bu sürecin sağlıklı bir şekilde yürütülmesine katkı sağlayacağını söyleyerek konuşmasını tamamlamıştır. (TBMMTD, C. 144, O. 1, B. 52: 539-543).

Vahit Erdem, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü, Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi ile 2007 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı münasebetiyle yaptığı konuşmasında; enerjinin sürdürülebilir ve rekabetçi bir ekonomi için gerçekten vazgeçilmez bir unsur olduğunu ve küresel enerji pazarındaki değişikliklerin ülkelerin ekonomik ve sosyal politikalarını gözden geçirmelerine neden olduğunu, özellikle gelişen ekonomilerin enerji talebi üzerinde büyük bir baskı oluşturduğunu, 2030 yılına kadar dünya enerji talebinin %55 artacağı tahminlerin bu alandaki sorunları daha da görünür kıldığını belirtmiştir. Enerji güvenliğinin savunma ve güvenlik politikalarının önemli bir parçası haline geldiğini, Avrupa Birliği'nin enerji kullanımını verimliliği

artırmak ve yenilenebilir enerjinin payını %20'ye çıkarmak gibi hedeflerle attığı adımların bu dönüşüm sürecinin bir parçası olduğunu, Türkiye'nin bu dalgalanmalara rağmen enerji kesintisi yaşamaması, hükümetin ve ilgili bakanların yaptığı çalışmaların bir sonucu olduğunu söylemiştir. Ancak, geçmişte yaşanan ekonomik krizler, Türkiye'nin enerji güvenliği açısından ne kadar kırılgan olabileceğini, böyle krizlerin enerji politikalarının daha sürdürülebilir ve dikkatli bir şekilde planlanması gerektiğini ortaya koyduğunu ve gelecekte Türkiye'nin enerji politikalarının nasıl şekilleneceğini ve bu alandaki hedeflerinin neler olacağını hem ekonomik büyüme hem de ulusal güvenlik açısından kritik öneme sahip olduğunu belirterek konuşmasını tamamlamıştır. (TBMMTD, C. 36, O. 1, B. 35: 358-360).

Hükümetin Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının Aden Körfezi, Somali kara suları ve açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde görevlendirilmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Hükümet tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bir yıl süreyle izin verilmesi konusundaki prensip kararı üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz alan Vahit Erdem; 21'inci yüzyılın küresel tehdit algılaması ve karşı tedbirler konusunda kısa bir değerlendirme yapmak istediğini söyleyerek konuşmasına başlamıştır.

21. yüzyılda güvenlik yapısının askeri tehditlerin yanı sıra asimetrik tehditler ve siber saldırılar gibi modern tehditlerle şekillendiğini, bu yeni güvenlik ortamının yalnızca askeri güç ile değil, aynı zamanda ekonomik, sosyal ve teknolojik unsurlarla yanıt verilmesi gereken karmaşık bir durumu içerdiğini belirtmiştir. Terörizm, kitle imha silahlarının yayılması ve enerji güvenliği gibi konuların, ulusal güvenlik politikalarının yeniden şekillenmesini zorunlu kıldığını, Türkiye'de, enerji ile ilgili kurumların bu politikalarında sürekliliği için kritik rol oynaması ve çeşitli krizlere hazırlıklı olunması gerektiğini ifade etmiştir.

Konuşmasının devamında Erdem, günümüz dünyasında silahlı kuvvetlerin yapılandırılmasının sadece ulusal savunma için değil, ülke ötesi tehditler için de geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Türkiye'nin 1990'lı yıllardan itibaren NATO operasyonlarına katılımının uluslararası güvenlik politikalarındaki rolünü pekiştirdiğini ve ülkelerin birlikte çalışmasının gerekliliğini ortaya koyduğunu söylemiştir. NATO'nun yeni üyelerle genişleme ve Avustralya, Japonya, Güney Kore gibi ülkelerle iş birliğini geliştirmesi, bu stratejik yaklaşımın örneklerinden olduğuna dikkat çekmiştir.

Amerika Birleşik Devletlerinin, uluslararası ilişkiler ve istihbarat paylaşımında büyük bir öneme sahip olduğunu, Yeni Amerikan yönetiminin çok taraflılığa ve müzakereye önem verirken, Avrupa Birliği ve NATO ile yakın iş birliği yapma konusundaki kararlılığını ifade etmiştir.

Türk-Amerikan ilişkilerinin geleceği, Ermeni soykırımı iddiaları ve NATO'nun 5. maddesinin olası uygulaması gibi hassas konulara bağlı görüldüğünü, Ermeni soykırımı meselesinin ABD politikasında önemli bir etken ve Türkiye-ABD ilişkilerini olumsuz etkileme potansiyeline sahip olduğunu, ancak Türkiye'nin jeopolitik önemi ve karşılıklı çıkarların bu sorunun aşılmasında umut vadettiğini, Türkiye ve Ermenistan arasında yapılacak görüşmelerin çözüm yolunda önemli bir adım olduğunu belirtmiştir.

NATO'nun 5. maddesi konusunda ise, Büyükelçi Elekdağ'ın PKK bağlamındaki yorumuna katılmamanın anlaşılabilir olduğunu, doğrudan askeri müdahale yerine istihbarat paylaşımı, lojistik destek ve terör finansmanının kesilmesi gibi işbirliği modellerinin daha pratik ve kabul edilebilir bir çözüm olabileceğini belirtmiştir. Bu durum Türkiye'nin güvenlik endişelerini giderdiğini, aynı zamanda NATO müttefikleri arasında daha iyi bir iş birliğine dayalı bir yaklaşım sergilediğini söylemiştir.

Korsanlık ve silahlı soygunların uluslararası güvenlik açısından ciddi bir tehdit haline geldiğini ve Aden Körfezi, Somali kıyıları ve Arap Denizi gibi bölgeleri etkilediğini, 2008 yılındaki iki kat artış ve yüzlerce gemiye yapılan saldırılar, bu tehditin boyutlarını açıkça gösterdiğini, Türk gemilerinin ve denizcilerinin de bu olaylardan etkilenmesinin, sorunun Türkiye için de ne kadar önemli olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca, korsanların elde ettiği kaynakların silah kaçakçılığı ve terörizmi finanse etmesi riskinin de göz ardı edilmemesi gerektiğini söylemiştir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin aldığı kararlar ve 1988 tarihli Deniz Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme, bölgedeki korsanlıkla mücadele için uluslararası hukuki çerçeveyi oluşturduğunu, bu çerçeveye dayanarak ABD, Rusya, Çin, Hindistan, Japonya, Güney Kore ve Avustralya gibi ülkelerin yanı sıra Avrupa Birliği'nin de bölgede askeri varlık bulundurmasının uluslararası meşruiyetinin sağlanmış olduğunu, yıllık küresel ticaretin %20'sinin bu bölgeden geçmesinin bölgedeki güvenliğin önemini daha da artırdığını belirtmiştir.

Türkiye'nin, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 1851 sayılı kararına istinaden Somali'deki korsanlıkla mücadeleye katılma kararı, uluslararası meşruiyet çerçevesinde alınmış ve Somali Geçici Hükümeti'nin izni ile desteklenmiş görüldüğünü Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan prensip kararının kapsamlı ve detaylı olması olumlu olduğunu söylemiştir.

Sınır ötesi operasyonlara katılımın gerekçesini, önleyici güvenlik stratejisi çerçevesinde oldukça önemli bir noktaya işaret ettiğini, yapısal değişim ve küresel tehditlerin dinamik bir şekilde geliştiği bir ortamda, Türkiye'nin bu tehditlere karşı proaktif bir yaklaşım benimsemesi gerektiği kanısının giderek güçlendiği, NATO Genel Sekreteri'nin "Hindukuş dağlarına gitmezsek, Hindukuş dağları Avrupa'ya gelir" ifadesi, bu bağlamda stratejik bir önermeyi ortaya koyduğunu söylemiştir. Türkiye'nin bu bağlamda bölgedeki varlığını sürdürmesi, küresel ve bölgesel dinamiklerde etkin bir rol oynaması açısından önemli bir strateji olduğunu, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ndeki geçici üyeliği, Türkiye'nin uluslararası platformlarda daha fazla görünürlük kazanmasını sağladığını, aynı zamanda bölge ülkeleriyle ilişkilerini güçlendirme fırsatı sunduğunu, buna ek olarak, Türkiye'nin bu stratejiyle elde edeceği bazı avantajları olduğunu belirtmiştir. Bu avantajların; Türkiye'nin bölgedeki varlığının yalnızca ulusal çıkarlarını koruma değil, aynı zamanda bölgedeki güç dengesini etkileme imkanı sağlayacağını, bu durumun Türkiye'nin jeopolitik konumunu güçlendirilebileceğini, bölge ülkeleri ile kurulan güçlü ilişkilerin, hem ekonomik iş birliği hem de ortak güvenlik stratejilerinin geliştirilmesi açısından fayda sağlayacağını, bu tür iş birliklerinin, karşılıklı güven yarattığını ve bölgesel istikrarı artırdığını, Türkiye'nin, deniz seferlerinin güvenliğini sağlamak veya insani yardımları mümkün kılmak gibi misyonlarla bölgedeki güvenliğin artırılmasına katkıda bulunduğunu, Türk dış politikasının etkinliğini pekiştirebilirliğini, Türkiye'nin, korsanlık gibi tehditlerle mücadeledeki kararlılığını, diğer ülkelerden ve uluslararası kuruluşlardan daha fazla destek almasına yol açacağını, bu Türkiye'nin uluslararası barış ve güvenlik konularındaki rolünü sağlamlaştırdığını, sınır ötesi operasyonlar ve bölgedeki etkinliğin, ekonomik iş birliği ve ticaretin artırılmasına da katkı sağladığını, bunun Türkiye'nin ekonomik büyümesine olumlu bir etki yapabileceğini söylemiştir. Bu nedenlerin Türkiye'nin uluslararası camia içindeki rolünü ve bulunabilirliğini güçlendirmek için önemli bir temel oluşturduğunu ancak bu tür bir varlığın sürdürülebilirliği ve başarısı için etkili bir strateji geliştirilmesinin, risklerin yönetilmesi ve yerel dinamiklerle uyumlu hareket edilmesi gerektiğinin unutulmaması gerektiğini belirtmiştir. (TBMMTD, C. 39, O. 1, B. 55: 248-251).

Türkiye'nin Türk Silahlı Kuvvetleri'nin deniz unsurlarını belirtilen bölgelerde görevlendirmesinin, küresel tehditlerle mücadelede oldukça önemli bir adım olarak öne çıktığını ve Anayasa'nın 92. maddesi uyarınca verilen bir yıllık izin, hem bölgesel güvenliğin sağlanması hem de uluslararası iş birliğinin güçlendirilmesi açısından kritik bir basamak olduğunu vurgulamıştır. Sonuç olarak, bu kararın arkasındaki gerekçelerin, Türkiye'nin sadece kendi ulusal çıkarlarını gözetmediğini, aynı zamanda global güvenlik mimarisine ve uluslararası iş birliğine de katkı sağlama amacını taşıdığını, bu tür operasyonların etkin bir şekilde gerçekleştirilmesinin, hem Türkiye'nin hem de uluslararası toplumun güvenliği için kritik bir adım olarak değerlendirileceğini ifade etmiştir. (TBMMTD, C. 39, O. 1, B. 55: 248-251).

Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Devleti Arasındaki Kara Sınırı Boyunca Yapılacak Mayın Temizleme Faaliyetleri ile İhale İşlemleri Hakkında Kanun Tasarısı münasebetiyle yaptığı konuşmada Vahit Erdem; mayın temizleme ve eski cephaneliklerin imhasını özellikle savaş sonrası yeniden inşa sürecinin önemli bileşenlerinden olduğunu ve Doğu Avrupa ülkelerinin Avrupa Birliği (AB) üyelik sürecinde bu konunun sıklıkla gündeme gelmesinin bölgesel güvenlik ve insan sağlığı açısından kritik bir öneme sahip olduğunu belirtmiştir. Bu tür operasyonların, sivil hayatın yeniden başlaması, tarımsal faaliyetlerin güvenli bir ortamda yapılabilmesi ve genel güvenliğin sağlanması açısından son derece elzem bir durum olduğunu, Türkiye'de mayın temizleme konusunun uzun bir süredir gündemde olduğunu ve bu alandaki gecikmelerin hem ekonomik hem de sosyal açıdan önemli sorunlara yol açtığını, 90'lı yılların başından beri tartışılan bu meselenin 200 bin dönümlük tarım arazisinin ekonomiye kazandırılmasını engellediğini ve bu durumun kaynakların verimli bir şekilde kullanılamaması anlamına geldiğini belirtmiştir. (TBMMTD, C. 45, O. 4, B. 91: 268-273).

Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının; korsanlık/deniz haydutluğu ve silahlı soygun eylemleriyle mücadele amacıyla yürütülen uluslararası çabalara destek vermek üzere, gereği, kapsamı, zamanı ve süresi Hükûmetçe belirlenecek şekilde Aden Körfezi, Somali karasuları ve açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde görevlendirilmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Hükûmet tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Hükûmete verilen izin süresinin 10/02/2010 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasına dair Başbakanlık tezkeresi (3/1073) münasebetiyle söz alan Vahit Erdem; günümüzde uluslararası güvenlik yapısının değişimi, özellikle yeni tehditlerin ortaya çıkmasıyla birlikte önemli bir tartışma konusu haline geldiğini, küçük, belirsiz ve değişken tehditlerin klasik askeri güvenlik anlayışının ötesinde daha geniş bir güvenlik perspektifi geliştirilmesini zorunlu kıldığını, korsanlık, tarih boyunca deniz ticareti ve güvenliği tehdit eden bir olgu olduğunu, ancak günümüzde bu tehdit teknolojinin ve örgütlenmenin etkisiyle daha karmaşık ve ciddi bir hale geldiğini, özellikle Somali açıklarındaki korsanlık, uluslararası deniz taşımacılığını etkileyen önemli bir sorun olarak öne çıktığını, Somali'deki korsanlık ve deniz haydutluğu olaylarının artışı, büyük oranda ülkenin içindeki siyasi çöküş ve sosyal istikrarsızlık ile ilişkili olduğu, Aden Körfezi ve Somali açıklarındaki korsanlık saldırılarının, dünya ticareti üzerindeki tahrip edici etkileri

nedeniyle uluslararası güvenlik gündeminde önemli bir yer tuttuğunu belirten Vahit Erdem; Aden Körfezi ve Somali açıklarındaki korsanlıkla mücadeledeki hukuki çerçevenin ve uluslararası müdahalelerin önemli bir konu oluşturduğunu, Aden Körfezi ve çevresindeki korsanlık olayının yalnızca bölgesel bir sorun olmadığını aynı zamanda uluslararası hukuk ve güvenlik meselelerinin de bir yansıması olduğunu, uluslararası topluluğun bu konuya yönelik ortak ve etkili bir strateji geliştirmesi gerektiği ve bunun sektörel güvenliği artıracaklarını söylemiştir. Türkiye'nin Aden Körfezi ve Somali açıklarındaki deniz güvenliği konusundaki girişimlerini yalnızca uluslararası güvenliğe katkı sağlamakla kalmadığını aynı zamanda Türk denizcilik sektörünün de korunmasına yönelik önemli adımlar attığını belirtmiştir.

Türkiye'nin terörizmle mücadelesi ve uluslararası iş birliğine verdiği önemin, ülkenin stratejik vizyonunu ve güvenlik politikalarını derinlemesine etkilediğini, Türkiye'nin terörizmle mücadelesinden ve uluslararası iş birliğine olan bağlılığından kaynaklanan bu deneyimlerin, ülkenin uluslararası güvenlik konusundaki rolünü güçlendirmekte olduğunu ve uluslararası topluma katkı sağladığını, Türkiye'nin bu anlamda attığı adımların, hem kendi güvenliğini sağlamakta olduğunu hem de küresel istikrarın desteklenmesine yardımcı olduğunu belirtmiştir.

Uluslararası askerî operasyonların yalnızca askeri güç kullanımı ile sınırlı kalmaması gerektiği, bunun yanında ekonomik, sosyal ve yapısal tedbirlerin de entegre edilmesi gerekliliğini vurgulamıştır. Deniz korsanlığına karşı uluslararası mücadelenin başarısı için çok boyutlu bir yaklaşım benimsenmesinin gerektiği ve askerî gücün yanı sıra, ekonomik ve sosyo-politik faktörlerin de göz önünde bulundurulması, korsanlığın önüne geçmek ve istikrarlı bir bölgesel düzen sağlamak açısından kritik bir öneme sahip olduğunu söylemiştir.

Günümüzde dünyanın hızlı ve dinamik bir değişim yaşadığını, Türkiye'nin dış politikasının evriminin ve genişlemesinin hem ulusal çıkarlarını korumak hem de bölgesel ve küresel etkinliğini artırmak açısından kritik bir öneme sahip olduğu, Türkiye'nin dış politikasındaki yeni açılımların küresel ve bölgesel dinamiklere yanıt verecek şekilde gelişmesi gerektiği, ayrıca tarihî ve kültürel bağlarını da göz önünde bulundurmasının önemini vurgulayarak konuşmasını tamamlamıştır. (TBMMTD, C. 59, O. 2, B. 55 1079-1081).

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi münasebetiyle, Vahit Erdem yaptığı konuşmasında; Türkiye'nin anayasa geçmişi ve bu süreçte yaşanan tartışmaların, hukukun üstünlüğü ve egemenlik kavramıyla ilişkili olduğunu ve Anayasal değişikliklerinin toplumsal mutabakat sağlanmadan gerçekleştirilmiş olmasının bu anayasaların kabul görmemesinin önemli nedenleri arasında olduğunu belirtmiştir. Yeni Anayasa ihtiyacının seçilmiş bir parlamento tarafından, siyasi partiler arasında bir mutabakatla, çağdaş hak ve özgürlükleri düzenleyen kısa ve öz bir anayasaya ulaşılması durumunda, 1960'tan bu yana süren anayasa tartışmalarının sona erebileceğini belirtmiştir. 9. Madde Üzerindeki Değişiklik teklifi, 1982 Anayasası'nın 74'üncü maddesini geliştirerek bireylerin dilek ve şikâyetlerini kurumsal bir yapıya kavuşturmayı hedeflediğini, bu değişikliğin toplumsal sorunların çözümüne katkı sağlayacağını vurgulamıştır.

Yeni bir organ olarak Kamu Başdenetçisinin seçimi ve Kamu Denetçiliği Kurumu'nun kuruluşu, devlet ile bireyler arasındaki iletişimin güçlendirilmesi amacı taşıdığını, vatandaşların devlete daha etkin bir şekilde ulaşabilmesine imkân tanıyacağını, kamu denetçiliği kavramının tarihsel köklerinin derin olan bir sistem olduğu ve günümüzdeki uygulamalarının bireylerin yönetimle olan ilişkilerinde daha fazla şeffaflık ve adalet sağlamak amacı taşıdığının önemini vurgulamıştır. Kamu denetçiliği, bireylerin haklarının korunmasını, devletle olan ilişkilerinin güçlendirilmesini ve yönetim süreçlerinin daha şeffaf hale getirilmesini sağlama açısından kritik bir rol oynadığını, bu tür bir sistemin halkın devlete olan güvenini artırabileceğini ve kamu hizmetlerinin kalitesini yükseltebileceğini söylemiştir.

Günümüzde bu kurumun, Fransa, İngiltere, İtalya ve Hindistan olmak üzere yüzü aşkın devlet, ülke, bölge, kent veya sektör itibarıyla uygulanan bir sistem olduğunu, ayrıca Avrupa Birliğinin bu sistemi Avrupa Birliği içerisinde oluşturduğunu ve Avrupa Birliği üyelerinden gelecek şikâyetleri merkezî bir ombudsman kurumuyla inceleyip sonuçlandırdığını, 1982 Anayasası'nın 74'üncü maddesinde bu hakkın düzenlendiğini, 5548 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu ile gerçek ve tüzel kişilerin idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetlerini, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygı, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmak üzere çağa uygun olarak düzenlediğini, yetkili makamlara başvuru yolları, idari başvuru, siyasi başvuru ve yargısal başvuru şekillerinde olacağını belirtmiştir. (TBMMTD, C. 67, O. 4, B. 91 487-490).

SONUÇ

Vahit Erdem, XXII. ve XXIII. dönem AKP Kırıkkale milletvekili olarak Türk siyasi hayatında genç yaşta önemli bir yer edinmiştir. Siyasi kariyeri boyunca, hem TBMM içindeki etkinliği hem de kamuoyundaki yansımaları bakımından dikkat çekici bir profil çizmiştir.

Erdem, politikaya girmeden önce çeşitli bürokratik görevlerde bulunmuş, bu sayede devlet mekanizmasını yakından tanımıştır. İyi bir eğitim ve güçlü bir entelektüel birikime sahip olmuş ve bu özelliği onu TBMM’de etkili bir konuşmacı haline getirmiştir. Konuşmalarıyla tarihî perspektifler, sosyal sorunlar, savunma, enerji, güvenlik, ekonomi ve dış politika gibi birçok konuda derinlemesine bilgilerini paylaşmıştır.

Vahit Erdem’in, belirttiğimiz konular üzerinde etkili konuşmalar yapması Türk siyaseti açısından önem arz etmektedir. Genç nesil politikacılar ve siyasetçiler için ilham kaynağı olmuştur. Erdem’in, halkın taleplerine ve görüşlerine karşı duyarlı bir şekilde yaklaşması onun bürokratik süreçler içerisinde elde ettiği deneyimlerle birleştiğinde, kendisini hem vatandaşlar hem de parti yönetimi arasında güvenilir bir kişi haline getirmiştir. Erdem, saha çalışmaları, etkili iletişimi ve entelektüel birikimi ile sadece Kırıkkale’de değil, Türkiye genelinde de takip edilen bir lider olmayı başarmıştır.

Birçok ödülün yanı sıra, Güney Kore Cumhuriyeti "Devlet Güvenlik Liyakat Nişanı" ve Fransa Cumhuriyeti "Devlet Liyakat Nişanı" (Legion d'honneur) almıştır. 22. Dönem Kırıkkale Milletvekilliği yaptığı dönemde NATO PA Türk Grubu Başkanı olmuş, NATO PA Başkan Yardımcılığı görevine seçilmiştir. 23. Dönemde milletvekilliğinde de NATO PA Türk Grubu Başkanlığı görevini yeniden üstlenmiştir.

Vahit Erdem, siyaseti bir araç olarak benimsemiş, milli menfaatleri her türlü çıkarın üstünde tutmayı ve ülkemizi her yönden uluslararası alanda milliyetçi bir bakış açısıyla söz sahibi bir ülke yapma hususunda çalışmıştır. Özellikle savunma sanayi ve uzay sanayi ile dış politika üzerine yaptığı konuşmalarında Türkiye’nin bu konuları birlik ve beraberlik içerisinde çözülebileceği ve geliştirilebileceği düşüncesini savunmuş bu politikaların belirlenmesinin hükümetlere göre olmaması gerektiği Türkiye’nin temel inanç ve ilkelerine uygun bir şekilde gelecekteki hükümetlere miras bırakılan bir devlet politikası haline getirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Vahit Erdem, yakın dönem Türk siyasetinin ve kültür tarihinin önemli figürlerinden biri olarak öne çıkmıştır. Yaptığı çalışmalar ve geliştirdiği görüşlerle, sosyal ve siyasi konularda geniş bir kitleye ulaşmayı başarmıştır. Erdem’in çalışmaları, tarihî perspektife sahip olmasının yanı sıra, kamu politikaları, sosyal sorunlar gibi konulara dair kapsamlı analizler sunar. Bu çalışmaları, Türkiye’nin güncel sorunlarına yenilikçi ve yapıcı çözümler önermesi bakımından önemli bir katkı sağlamaktadır.

Erdem’in görüşleri ve yaklaşımları, siyasi arenada ve toplum genelinde, genç kuşaklar için ilham verici bir etki yaratmış; bu sayede gençlerin siyasete katılımını teşvik etmiştir. Ayrıca, bürokrasi deneyimi ve halkla iletişim becerisi, siyasetin dinamiklerinde önemli bir etki unsuru olmuştur.

Sonuç olarak, Vahit Erdem, eserleri ve görüşleri aracılığıyla, Türk siyasî ve bürokrasi tarihinde önemli bir yere sahip olmuştur.

KAYNAKÇA

Arşiv Belgeleri

- TBMM Arşivi (TBMMA) Devre: (D.) 22,
- Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 22, C. 14, Toplantı: 1, Birleşim: 82.
- Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 22, C. 30, Toplantı: 1, Birleşim: 14.
- Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 22, C. 36, Toplantı: 3, Birleşim: 34.
- Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 22, C. 47, Toplantı: 2, Birleşim: 74.
- Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 22, C. 50, Toplantı: 1, Birleşim: 93.
- Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 22, C. 53, Toplantı: 1, Birleşim: 101.
- Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 22, C. 70, Toplantı: 1, Birleşim: 38.
- Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 22, C. 88, Toplantı: 1, Birleşim: 114.
- Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 22, C. 111, Toplantı: 1, Birleşim: 63.
- Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 22, C. 120, Toplantı: 2, Birleşim: 105.
- Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 22, C. 144, Toplantı: 3, Birleşim: 152.

Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 23, C. 36, Toplantı: 1, Birleşim: 35.
 Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 23, C. 39, Toplantı: 1, Birleşim: 55.
 Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 23, C. 45, Toplantı: 4, Birleşim: 91.
 Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 23, C. 59, Toplantı: 2, Birleşim: 55.
 Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem: 23, C. 67, Toplantı: 4, Birleşim: 91.

Diğer Kaynaklar

Aydın S., Taşkın Y., (2014) 1960'tan Günümüze Türkiye Tarihi, İletişim Yay., İstanbul.
 Cemal, H., (1986), 12 Eylül Günlüğü Demokrasi Korkusu, Bilgi Yay., Ankara.
 Erdem V. (2021) Hatıralarla Devlette 45 Yıl, Boğaziçi Yay., İstanbul.
 Tuncer, E., (2003) Osmanlı'dan Günümüze Seçimler (1877-2002), 2. Baskı, Tesav Yay., Ankara.
 Türkiye Gazetesi, 4 Kasım 2002.
 Yenişafak Gazetesi, Kırıkkale 2002 Genel Seçim Sonuçları.
 Yenişafak Gazetesi, 23 Temmuz 2007.
www.ysk.gov.tr; www.tuik.gov.tr/ 8.07.2019